

at ville forlange, at han skal høre Landet rundt, eller, hvis han ikke har Noget at høre i, skal vandre om fra Sogn til Sogn, indtil han finder en Præst, som siger: Ja, jeg vil af min gode Villie udføre den Tjeneste for Dig? Den ærede Forslagsstiller talte om, at der var en høiere Lov ved Siden af den verdslige, nemlig Guds Lov, der skulde bestemme Præsten; men har ikke enhver Mand en høiere Lov, en Guds Lov, som han skal rette sig efter? og er det ikke Pligt for enhver Mand, som mener, at den høiere Lov, som er ham givet, kommer i Strid med de verdslige Love, enten at høre sig under disse Love, eller at træde bort fra den Stilling, hvorigjennem han bliver dem undergivet? Den Mand, som finder, at et Samfund har visse Love, der paalægge Offre og Forpligtelser, som han muligviis i sin Samvittighed kan finde sig trængt og besværet ved at udføre, maa ikke træde ind i saadanne Samfund eller Stillinge, hvor han vil blive kaldet og nødt til at udføre disse Love. Det er ikke noget Forsvar, at man siger, at Folkekirken, ved at man stiller de her fremsatte Forbringere til Præsterne, maaskee vil blive berøvet sine „ærligste“ Præster; thi maa ikke enhver Præst ved Tiltrædelsen af sit Embede sværge paa, at han vil udføre alle de Pligter, der paahvile ham i det Kald, hvori han skal ansættes, og er det da ærligt, naar han bagefter kommer og siger: Nogle af de Pligter, jeg har gjort Ed paa at ville opfylde, kan jeg ikke opfylde. Man skal vel betænke sig paa at tale om Ærlighed, naar Taleren er om dem, der have aflagt en Ed, som de siden i et enkelt Tilfælde ikke ville overholde. Ærlighed kan desuden efter min Mening ikke saaledes stilles frem, og det forekommer mig, at man er ligesaa berettiget til at sige, at der her er Tale om en Tilbøielighed til Vilkaarlighed, til at ville herske over dem, som man skal betjene. — Det er efter min Opfattelse Lyst til Vilkaarlighed og til at herske, som bringer Præsterne til i visse Tilfælde ikke at ville udføre disse Forretninger, og det troer jeg ikke, at den lovgivende Magt nogenstunde vil komme til at give Medhold. Jeg troer, man maa forlange Forholdet forstaaet saaledes, at de, der ikke finde, at de efter Guds Lov kunne udføre,

hvad Statens, Folkekirken, Lov byder med Hensyn til Udførelsen af kirkelige Forretninger, gjøre Uret i at modtage kirkelige Embeder i Folkekirken, hvad enten det saa er svært eller let for dem at lade det være; jeg indrømmer, at det kan være meget svært for de Enkelte, men det maa de underkaste sig. Men det er ikke ved at nægte at udføre visse Forretninger, at Præsterne kunne befrie sig for det besværlige Ansvar at have taget mod Embedet og blive deri, nagtet Lovgivningen paalægger dem Pligter, som de ikke mene at kunne opfylde; det er ikke paa den Maade, de kunne befrie deres Samvittighed, thi det forekommer mig, at de derved paadrage sig, om ikke den samme Tyngsel paa Samvittigheden, saa en anden, nemlig Bevidstheden om at have svigtet, hvad de have gjort Ed paa at ville opfylde, og som de tage Løn for at udføre. Jeg veed forøvrigt ret vel at skjelne mellem Præster som kristelige Præster, dem, om hvem den ærede Forslagsstiller vilde sige, at de af deres eget Hjertes Drift og Tilskyndelse udføre deres Gjerning, og Præster, som udføre deres Gjerning, fordi deres Embede er godt lønnet, og fordi de ønske at blive deri og leve deraf; men denne Adskillelse kan den verdslige Dyrighed, den lovgivende Magt og den enkelte Mand ligeoverfor Præsten ikke gjøre. Jeg troer, man vil indrømme, at der i Folkekirken findes af begge Slags; men, som sagt, den Forretning, som det er paalagt dem at udføre for den Kreds, som de ere satte til at være Embedsmænd for, og som lønner dem, vilde det være aldeles urigtigt og uforsvarligt at fritage dem for, til Byrde og Besvær for Menigheden, der vilde komme til at lide under en saadan Fritagelse. Saaledes beder jeg mine fremsatte Ytringer angaaende dette Spørgsmaal forstaaede, og forsaavidt vil jeg fuldkommen vedkjende mig, at jeg, saalænge jeg kan, bestemt vil være imod en „Præstefrihed“, som giver Præsterne en Frihed og Ret, der vilde være til Krænkelser for de enkelte Menighedsmedlemmers Frihed og Ret. En saadan Præstefrihed kan jeg aldrig gaae ind paa, den vil jeg bekæmpe, saalænge jeg kan, og paa ethvert Sted, hvor mine Ord kunne lyde; jeg vil ansee det for en Ære, og kan ikke ansee det for at være uberettiget. Jeg bemærkede igaar, at